

Riktlinje för Falkenbergs kommuns resursfördelningsmodell

<u>Diarienummer</u> KS 2025/27	<u>Fastställd av</u> Kommunstyrelsen	<u>Datum för fastställande</u> 2022-04-26
<u>Dokumenttyp</u> Riktlinje	<u>Dokument gäller för</u> Alla nämnder	<u>Giltighetstid</u> Tillsvidare
<u>Revideringsansvarig</u> Kommunstyrelsen	<u>Revideringsintervall</u> Vart fjärde år eller vid behov	<u>Reviderat datum</u> 2025-02-11
<u>Dokumentansvarig (funktion)</u> Ekonomichef	<u>Uppföljningsansvarig</u> Budgetansvarig, årligen	<u>Uppföljning</u> Löpande inom ramen för handläggning

1 Syfte

Den här riktlinjen beskriver Falkenbergs kommuns resursfördelningsmodell. Med resursfördelningsmodell menas här den centrala resursfördelningsmodellen som ligger till grund för kommunfullmäktiges beslut om nämndernas budgetramar. Syftet med den här riktlinjen är att beskriva hur budget justeras mellan åren för nämnderna.

2 Riktlinje för kommunens resursfördelningsmodell

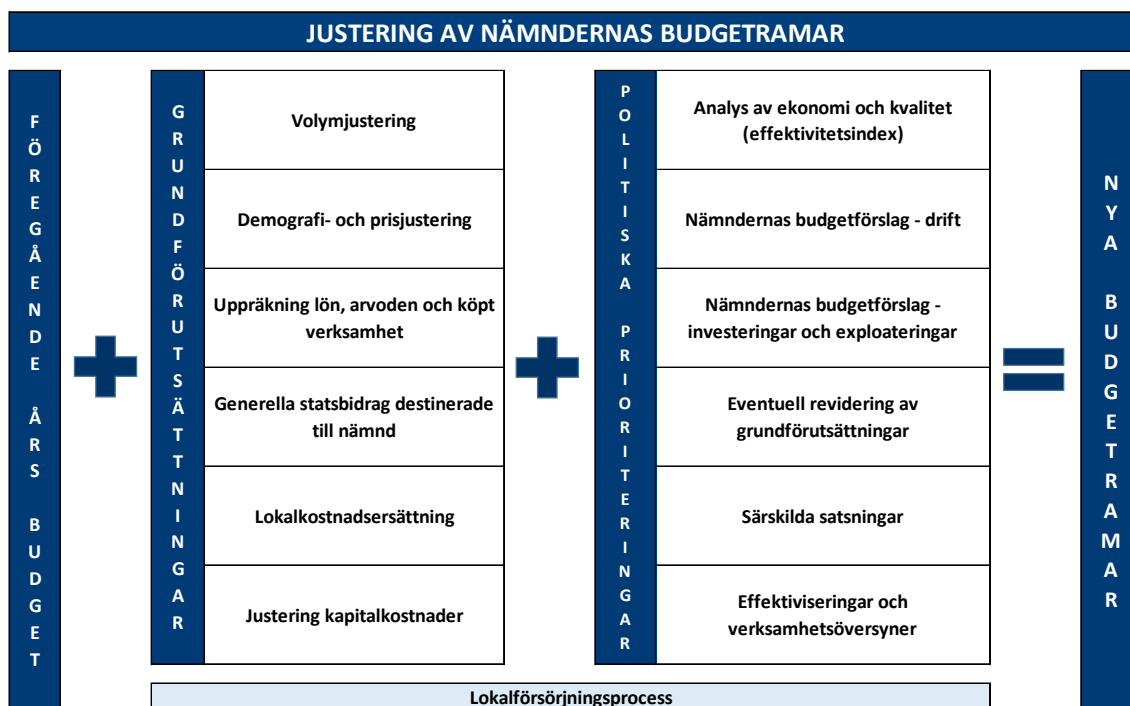
2.1 Budgetprocessen

Under budgetprocessen behandlas nämndernas ramar för planperioden, vilken omfattar tre år för driftsredovisningen och fem år för investeringsredovisningen. Kommunens budgeterade resultat har sin grund i de finansiella mål kommunfullmäktige antagit för att uppnå en god ekonomisk hushållning. Ekonomiavdelningen på kommunstyrelseförvaltningen ansvarar för att beräkna grundförutsättningarna i budgeten. Som en del av de politiska prioriteringarna lämnar nämnderna in budgetförslag vilket sker enligt kalendarier för planerings- och uppföljningsprocessen.

Efter att kommunfullmäktige beslutat om Mål & Budget ska nämnderna fatta beslut om sin interna budget. Den utgår från kommunfullmäktiges beslut om Mål & Budget och nämndernas beslut sker enligt kalendarier för planerings- och uppföljningsprocessen. Huvudprincipen är att den ekonomiska ramen gäller per nämnd, vilket innebär att nämnden kan flytta budget mellan sina olika verksamhetsområden i sin interna budget. Huvudprincipen gäller inte när kommunfullmäktige beslutat om politiska prioriteringar där medel tilldelats för ett särskilt ändamål. Beslut kan även fattas om att politiska prioriteringar ska följas upp och att utfallet i förhållande till erhållen budget ska bevakas.

2.2 Resursfördelningsmodellen

Utgångspunkten inför ett nytt budgetår är beslutad budget föregående år. Nämndernas budget föregående år justeras utifrån ett antal principer och analyser vilka kan delas upp i **grundförutsättningar** (avsnitt 3.3) och **politiska prioriteringar** (avsnitt 3.4). Grundförutsättningarna utgörs i normalfallet av årliga budgetjusteringar för till exempel volymförändringar, demografi, löner, prisnivå samt lokal- och kapitalkostnader medan politiska prioriteringar avser justeringar av budget som görs med utgångspunkt i nämndernas budgetförslag eller utifrån andra politiska prioriteringar.

2.3 Grundförutsättningar

2.3.1 Volymjustering

Volymer

Barn- och utbildningsnämndens, socialnämndens samt servicenämndens budgetramar volymjusteras när befolkningen i Falkenbergs kommun ökar eller minskar. För barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden styrs volymjusteringen av hur många barn och elever respektive hur många vård- och omsorgstagare som förväntas finnas i verksamheterna. Servicenämndens volymer avser måltider till barn- och utbildningsnämndens och socialnämndens verksamheter och utgår från barn- och utbildningsnämnden och socialnämnden volymprognoser.

Enligt gällande budgetanvisningar ska nämnden prognostisera volymer för kommande tre år med stöd i kommunens senast antagna befolkningsprognos. I analysen ska nämnden också ta hänsyn till förväntad nyttjandegrad. Med nyttjandegrad menas hur stor del av befolkningen i en viss ålderskategori som använder en viss kommunal service. Det budgeterade volymantalet följs löpande upp mot det verkliga antalet för respektive volymenhet. Vid budgetavvikelser på grund av skillnad mellan budgeterade volymer och verkligt antal regleras nämndens volymbudget utifrån erhållet å-pris vid kommunens uppföljningstillfällen. Justering av volymbudget sker mot centralt avsatta nämndsmedel. Om justeringarna av nämndernas volymbudget inte ryms inom centralt avsatta nämndsmedel lyfts ett ärende till kommunfullmäktige för beslut.

Kultur-, fritids- och teknikenämndens budgetram volymjusteras till exempel för tillkommande/avgående driftskostnader för skötseltytor till följd av investeringar och exploateringar.

Å-priser för socialnämnden, barn- och utbildningsnämnden och servicenämnden

För varje volymenhet finns en prislapp som benämns å-pris. Det som ingår i å-priserna är intäkter och kostnader som påverkas av att volymerna i berörda verksamheter blir fler eller färre. Lokal- och kapitalkostnader behandlas separat och ingår inte i å-priserna. Å-priser på barn- och utbildningsnämnden för barn- och elever under annan huvudman beräknas annorlunda utifrån att denna ersättning ska inkludera lokalkostnader, måltidskostnader och administrativt påslag enligt skollagen.

Inför varje nytt budgetår görs en översyn av å-priserna utifrån nämndernas senaste beslutade interna budget. Det sker även en uppräknings för att å-priserna ska motsvara löne- och prisnivåer för respektive år under planperioden. Utifrån att nämndernas budget är underlag för å-priserna är det möjligt att specificera vad å-priset består av och följa förändringar över tid.

Vid större verksamhetsförändringar eller förändrade förutsättningar som påverkar den genomsnittliga kostnaden per barn/elev/vård- och omsorgstagare ska detta analyseras särskilt och lyftas i budgetförslaget. Vid nybyggnation av verksamhetslokaler som påverkar den genomsnittliga kostnaden per volymenhet (till exempel på grund av samordningsvinster) ska analysen göras redan under planeringsstadiet inom ramen för kommunens lokalförsörjningsprocess.

Å-priser för kultur-, fritids- och teknikenämnden

För kultur-, fritids- och teknikenämnden beräknas å-priserna till exempel utifrån gällande avtal, förbrukning, aktuella priser och mätningar av faktisk nedlagd tid.

2.3.2 Demografijustering

För verksamheter som inte volymjusteras eller justeras på annat sätt sker en årlig budgetjustering baserat på ökade eller minskade kostnader kopplat till en ökad eller minskad befolkning i Falkenbergs kommun. Denna demografijustering kan nämnden fördela utifrån aktuellt behov utan krav på uppföljning.

2.3.3 Prisjustering

Nämndernas budget för övriga verksamhetskostnader justeras för förändrade prisnivåer utifrån senast kända prisindex för kommunal verksamhet (PKV).

2.3.4 Löneuppräknings och uppräknings köp av verksamhet

Nämnderna kompenseras för löneökningar utifrån utfall av löneavtal samt arvodesökningar och uppräknings av budget för köpt verksamhet. Uppräknings av köpt verksamhet på barn- och utbildningsnämnden beräknas utifrån senast kända PKV medan uppräknings för socialnämnden utgår från omsorgsprisindex (OPI).

2.3.5 Generella statsbidrag destinerade till nämnd

Staten kan ge kommuner generella eller riktade statsbidrag. Huvudprincipen är att generella statsbidrag redovisas centralt och att riktade statsbidrag söks av berörd nämnd och redovisas som ett driftsbidrag på nämnden. Om ett generellt statsbidrag är destinerat till en viss verksamhet justeras vanligtvis berörd nämnds budget.

2.3.6 Lokalkostnadsersättning

Samtliga nämnders budgetram justeras för interna lokalkostnader. Förändringar i hyran mellan åren beror på tillkommande eller avgående lokalyta samt justering av de kostnader som ingår i hyran. Barn- och utbildningsnämndens budgetram justeras även för hur ökade/minskade lokalkostnader påverkar bidraget till verksamheter under annan huvudman.

Socialnämnden och servicenämnden bedriver en stor del av sina verksamheter i lokaler som ägs av externa fastighetsägare, huvudsakligen Falkenbergs Bostads AB. Budgetramarna justeras även för dessa. Nämnderna kompenseras endast för externa lokalkostnader som motsvarar det som ingår i kommunens internhyror. Socialnämndens lokalkostnadsersättning justeras för hyresintäkter från vård- och omsorgstagare samt momsersättning i förekommande fall.

Nämndernas lokalkostnadsersättning innefattar inte förändrade kostnader avseende administrativa lokaler i de fall kommunen själv inte är fastighetsägare. Justering för dessa lokaler sker i stället via demografi- och prisjustering.

2.3.7 Justering för kapitalkostnader (avskrivningar och internränta)

Varje år minskar kapitalkostnaderna för befintliga anläggningar i takt med minskat avskrivningsunderlag och nämndernas budgetram justeras för dessa. Medel för nya investeringar som ska tas i bruk under planperioden avsätts centralt och i samband med att investeringen färdigställs och tas i bruk tillförs medel för kapitalkostnader till den nämnd som förvaltar anläggningen. Kommunens ersättning till verksamheter under annan huvudman inom barn- och utbildningsnämnden påverkas av nämndens kapitalkostnader. Därmed justeras nämndens budgetram även för hur ökade/minskade kapitalkostnader påverkar bidraget till verksamheter under annan huvudman.

2.4 Politiska prioriteringar

2.4.1 Driftsbudget

Nämnderna ska lyfta eventuella förslag till förändring i driftsbudget. Förslagen ska analyseras enligt gällande budgetanvisningar utifrån nämndens omvärldsanalys, måluppfyllelse och verksamhetens resultat (ekonomi och kvalitet). Det ska även framgå vilka konsekvenser som bedöms uppstå vid utebliven finansiering. För varje budgetförslag ska det anges vilket av kommunfullmäktiges beslutade mål som påverkas samt om förslaget avser bibehållen kvalitet eller en ambitionsökning. Om förslaget avser en ambitionsökning ska alltid en lägsta nivå framgå, men ytterligare ambitionsnivåer kan också lyftas.

I förekommande fall ska nämnden också lämna information om lagförändringar som påverkar nämndens kostnader där ett förändrat uppdrag inte regleras via statsbidrag. Även förändrade kostnader till följd av upphandlingar som bedöms vara väsentliga för kommunens ekonomi ska lyftas i underlaget. Om nämnden erhåller väsentliga statsbidrag för att finansiera verksamhet ska detta framgå i underlaget i de fall satsningen på sikt kan vara kostnadsdrivande för kommunen eller om statsbidraget kan bidra till finansiering av befintlig verksamhet.

2.4.2 Analys av effektivitetsindex (ekonomi och kvalitet)

För nämnder som har effektivitetsindex som publiceras i Kolada ska nämndens senaste utfall analyseras enligt trend och jämförelse med liknande kommuner. Vilka nyckeltal och vilka jämförelsekommuner som ska användas i analysen framgår i gällande budgetanvisningar.

2.4.3 Eventuell revidering av grundförutsättningar

Under budgetberedningen kan grundförutsättningarna revideras. Orsakerna till revidering kan till exempel vara att behov föreligger enligt analysen av effektivitetsindex eller att en uppstart av större enheter påverkar den genomsnittliga kostnaden per volymenhet.

2.4.4 Särskilda satsningar

Under budgetberedningen kan politiskt initierade satsningar behandlas. Även ärenden som hänskjutits till budgetberedningen av kommunstyrelsen ska behandlas.

2.4.5 Effektiviseringar och verksamhetsöversyner

Kommunfullmäktige kan besluta om att nämnderna ska effektivisera sin verksamhet innebärande en minskad budget för nämnden. Om särskilda instruktioner föreligger framgår detta i Mål & Budget. Nämnderna ska hantera den minskade budgeten i nämndens beslut om sin interna budget.

2.5 Investeringar och exploateringar

Budgetering av investeringar och exploateringar består både av grundförutsättningar och politiska prioriteringar. Grundförutsättningarna handlar till exempel om beräknade kapitalkostnader och driftskostnader för tidigare beslutade investeringar. De politiska prioriteringarna består av att ta ställning till nya investerings- och exploateringsprojekt, samt vid behov göra justeringar i tidigare beslutade projekt.

Lokalinvesteringar kommer in i budgetprocessen via lokalförsörjningsprocessen vilken beskrivs i kommunens Riktlinje för lokalförsörjningsprocessen. Övriga förändringar i investeringsbudget lyfts i nämndens budgetförslag enligt gällande budgetanvisningar. I underlagen ska det även framgå om investeringen medför ytterligare driftskostnader utöver kapitalkostnader kopplade till investeringen, till exempel kostnader för skötsel, energi eller tillfälliga evakueringskostnader.

Investeringsprocessen och investeringsprinciper beskrivs i det av kommunfullmäktige fastställda dokumentet "Policy för investeringsprocessen".

3 Definitioner, hänvisningar och avgränsningar

Med resursfördelningsmodell menas här den centrala resursfördelningsmodellen som ligger till grund för kommunfullmäktiges beslut om nämndernas budgetramar. Riktlinjen behandlar enbart hur budget justeras för nämnderna mellan åren.

Enligt kommunallagen 11 kap 1§ ska kommuner ha en god ekonomisk hushållning i sin verksamhet. I samma kapitel 5§ framgår även att kommuner inför varje nästa kalenderår ska upprätta en budget. I kommunallagen finns krav på budgetens innehåll och budgetprocessen med mera. Det ska av budgeten framgå hur verksamheterna finansieras och hur den ekonomiska ställningen beräknas vara när budgetåret är slut. Kommunens finansiella mål som är av betydelse för god ekonomisk hushållning ska anges.

För varje nämnd i Falkenbergs kommun finns ett reglemente. I respektive reglemente framgår att nämnderna ska utföra det de enligt reglementet har ansvar för "*inom ramen för anvisade medel och enligt de riktlinjer som kommunfullmäktige i övrigt anger*".

Denna riktlinje är förenlig med gällande lagstiftning och styrdokument.

4 Ansvar och uppföljning

Kommunstyrelseförvaltningens ekonomiavdelning ansvarar för att denna riktlinje uppdateras om förutsättningarna förändras. Riktlinjen gäller tills vidare. Förändringar och uppdateringar sker genom beslut i kommunstyrelsen.